

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра аквакультури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету тваринництва та водних біоресурсів
Руслан КОНОНЕНКО
«16» травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри аквакультури
Протокол № 14 від « 15 » травня 2024 р.

Завідувач кафедри аквакультури

Віталій БЕХ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП Водні біоресурси та аквакультура
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант ОП

Меланія ХИЖНЯК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РИБАЛЬСТВО»

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 207 «Водні біоресурси та аквакультура»

Освітня програма Водні біоресурси та аквакультура

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

Розробники: зав. кафедри, д.с.-г.н. професор Віталій БЕХ, асистент Михайло ЛЕУСЬКИЙ

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Рибальство
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь				
Освітній ступінь	Бакалавр			
Спеціальність	207 «Водні біоресурси та аквакультура»			
Освітня програма	Водні біоресурси та аквакультура			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	обов'язкова			
Загальна кількість годин	210			
Кількість кредитів ECTS	7			
Кількість змістовних модулів	7			
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-			
Форма контролю	Залік, екзамен			
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти				
	Денна форма здобуття вищої освіти		Заочна здобуття вищої освіти	
		с.т.		с.т.
Курс (рік підготовки)	3	2	3	2
Семестр	5, 6	3, 4	6	4
Лекційні заняття	60 год.	60 год.	4	4
Практичні, семінарські заняття	-	-	-	-
Лабораторні заняття	60 год.	60 год.	-	-
Самостійна робота	90 год.	90 год.	206 год.	206 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання			-	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення основних принципів та способів використання живих ресурсів у водоймах різного типу.

Завдання ознайомлення з рибальськими матеріалами, знаряддями лову різних видів риб, принципами ефективного ведення промислового лову, способів зберігання знарядь лову, правилами сучасного аматорського і спортивного рибальства та особливості їх застосування у водоймах різного типу; оволодіння технологією виготовлення знарядь лову, методами розрахунку матеріалів для різних типів знарядь лову; аналіз та узагальнення результатів досліджень.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК-5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

- ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК-10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 ЗК-12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК-13. Вміння працювати як індивідуально, так і в команді.
 ЗК-14. Відповідальність за якість виконуваної роботи.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК-3. Здатність класифікувати риб, вивчати морфологію, біологію рибоподібних і риб.
 СК-4. Здатність прогнозувати динаміку чисельності та біомаси, складати прогноз рибопродуктивності.
 СК-5. Здатність використовувати математичні та числові методи, що їх застосовують в біології, гідротехніці та проектуванні.
 СК-6. Здатність використовувати загальне та спеціальне програмне забезпечення для проведення гідробіологічних, біохімічних, іхтіологічних, генетичних, селекційних, рибницьких досліджень.
 СК-9. Здатність сприймати нові знання в галузі водних біоресурсів та аквакультури та інтегрувати їх з наявними.
 СК-11. Здатність оцінювати технології вирощування водних об'єктів, знаряддя лову та знаходити рішення, що відповідають поставленим цілям і наявним обмеженням.
 СК-15. Здатність здійснювати проектування технологічних процесів під час вилову водних біоресурсів та вирощування об'єктів аквакультури.
 СК-16. Вміння обґрунтувати та застосовувати методи під час проведення досліджень з об'єктами водних біоресурсів та аквакультури.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-4. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН-5. Знати та розуміти основи рибництва: в гідробіології, гідрохімії, біофізиці, іхтіології, біохімії та фізіології гідробіонтів, генетиці, розведенні та селекції риби, рибальстві, гідротехніці, іхтіопатології, аквакультурі природних та штучних водойм на відповідному рівні для основних видів професійної діяльності.

ПРН-10. Застосовувати навички виконання експериментів для перевірки гіпотез та дослідження явищ, що відбуваються у водних біоресурсів та аквакультурі, біофізичних закономірностей.

ПРН-11. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області досліджень.

ПРН-19. Вміти працювати самостійно, або в групі, отримувати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плегіату.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма							заочна форма				
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
			л	п	лаб	і	с.р.		л	пр	Ін	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовний модуль 1. Біологічні основи регулювання промислового рибальства												
Тема 1. Особливості вилову риби у водоймах різних розмірів і типів	0,5	5	2				3	10	4			6

Тема 2. Основні принципи ефективного ведення і методи дослідження промислового рибальства	1	6	2		2		2	10				10
Тема 3. Еколого-біологічні основи регулювання промислового рибальства	0,5	4	2				2	8				8
Разом за змістовним модулем 1	2	15	6	-	2	-	7	28	4	-	-	24
Змістовний модуль 2. Знряддя промислового лову риб												
Тема 4. Риболовні сітко-оснащувальні матеріали	2	11	2	-	4	-	5	4			-	4
Тема 5. Загальні основи побудови знрядь лову риб	1	7	1	-	2	-	4	2			-	2
Тема 6. Конструкції і технологія побудови знрядь лову риб	3	18	2		10		6	4				4
Тема 7. Догляд, зберігання та ремонт знрядь лову риб	2	9	1	-	4	-	4	2		-	-	2
Разом за змістовним модулем 2	8	45	6	-	20	-	19	12		-	-	12
Змістовний модуль 3. Техніка п промислового лову риб												
Тема 8. Класифікація знрядь лову	1	5	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Тема 9. Техніка лову сітками на відкритій воді	1,5	12	2	-	4	-	6	6	-	-	-	6
Тема 10. Техніка лову пастками і гачками на відкритій воді	1	6	2				4	8				8
Тема 11. Техніка лову неводами на відкритій воді	2	13	3	-	4	-	6	8	-	-	-	8
Тема 12. Техніка лову тралами на відкритій воді	0,5	3	1	-	-	-	2	4	-	-	-	4
Тема 13. Техніка лову риби з використанням інших знрядь лову та поведінки стад риб	0,5	3	1				2	4	-			4
Тема 14. Техніка підльодного лову риби	0,5	3	1	-	-	-	2	4		-	-	4
Разом за змістовним модулем 3	7	45	11	-	10	-	24	34	-	-	-	34
Змістовний модуль 4. Промислова розвідка риби												
Тема 15. Промислова розвідка скупчень риби	1	14	4	-	4	-	6	16	-	-	-	16
Тема 16. Рибпромислові та рибопошукові судна	2	16	4	-	6	-	6	20	-	-	-	20
Разом за змістовним модулем 4	3	30	8	-	10	-	12	36	-	-	-	36
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика аматоріського і спортивного рибальства												

Тема 17. Водойми та окремі акваторії для аматорського і спортивного рибальства	0,5	4	1				3	8				8
Тема 18. Вплив еколого-кліматичних умов та вибору місця на результат лову риби	0,5	3	1				2	6				6
Тема 19. Об'єкти аматорського і спортивного рибальства	1	8	2				6	8				8
Разом за змістовним модулем 5	2	15	4	-	-	-	11	22		-	-	22
Змістовний модуль 6. Спорядження та способи вудіння різних видів риб і раків												
Тема 20. Спорядження, типи, класифікація рибальських снастей та принади для лову риби	2	10	2		4		4	16	-			16
Тема 21. Календар рибалки-аматора	1	7	1	-	4	-	2	12	-	-	-	12
Тема 22. Вудіння прісноводних і морських риб, лов раків	3	14	5		8		1	12	-	-		12
Тема 23. Підводне спортивне полювання	0,5	2	1	-	-	-	1	12	-	-	-	12
Тема 24. Збереження упійманої риби і раків	0,5	5	1	-	2	-	2	8	-	-	-	8
Разом за змістовним модулем 6	7	38	10	-	18	-	10	60	-	-	-	60
Змістовний модуль 7. Забезпечення аматорського і спортивного рибальства												
Тема 25. Структура і матеріально-технічне забезпечення спілок рибалок-аматорів	0,5	8	6				2	10				10
Тема 26. Правила аматорського і спортивного рибальства	0,5	11	9				2	8	-			8
Разом за змістовним модулем 7	1	22	15	-	-	-	7	18	-	-	-	8
Усього годин	30	210	60	-	60	-	90	210	4	-	-	206

- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	і	с.р.		л	пр	Ін	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовний модуль 1. Біологічні основи регулювання промислового рибальства													

Тема 1. Особливості вилову риби у водоймах різних розмірів і типів	5	2				3	2	-			2
Тема 2. Основні принципи ефективного ведення і методи дослідження промислового рибальства	6	2		2		2	12	4			8
Тема 3. Еколого-біологічні основи регулювання промислового рибальства	4	2				2	4				4
Разом за змістовним модулем 1	15	6	-	2	-	7	18	4	-	-	14
Змістовний модуль 2. Знаряддя промислового лову риб											
Тема 4. Риболовні сітко- оснащувальні матеріали	14	4	-	4	-	6	4	-	-	-	4
Тема 5. Загальні основи побудови знарядь лову риб	8	4	-	2	-	2	2	-	-	-	2
Тема 6. Конструкції і технологія побудови знарядь лову риб	26	6		12		8	4	-	-		4
Тема 7. Догляд, зберігання та ремонт знарядь лову риб	12	2	-	4	-	6	2	-	-	-	2
Разом за змістовним модулем 2	60	16	-	22	-	22	12	-	-	-	12
Змістовний модуль 3. Техніка п ромислового лову риб											
Тема 8. Класифікація знарядь лову	6	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Тема 9. Техніка лову сітками на відкритій воді	10	2	-	4	-	4	6	-	-	-	6
Тема 10. Техніка лову пастками і гачками на відкритій воді	10	4		2		4	8	-	-	-	8
Тема 11. Техніка лову неводами на відкритій воді	16	4	-	6	-	6	8	-	-	-	8
Тема 12. Техніка лову тралами на відкритій воді	6	2	-	-	-	4	4	-	-	-	4
Тема 13. Техніка лову риби з використанням інших знарядь лову та поведінки стад риб	6	2				4	4	-			4
Тема 14. Техніка підльодного лову риби	6	2	-	-	-	4	4	-	-	-	4
Разом за змістовним модулем 3	60	18		14		28	34	-	-		34
Змістовний модуль 4. Промислова розвідка риби											
Тема 15. Промислова розвідка скупчень риби	14	2	-	4	-	8	16	-	-	-	16
Тема 16. Рибпромислові та рибопошукові судна	16	2	-	6	-	8	20	-	-	-	20
Разом за змістовним модулем 4	30	4	-	10	-	16	36	-	-	-	36
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика аматорського і спортивного рибальства											

Тема 17. Водойми та окремі акваторії для аматорського і спортивного рибальства		3	1				2	8				8
Тема 18. Вплив еколого- кліматичних умов та вибору місця на результат лову риби		4	1				3	6				6
Тема 19. Об'єкти аматорського і спортивного рибальства		6	2		2		2	8	-			8
Разом за змістовним модулем 5		13	4	-	2	-	7	22	-	-	-	22
Змістовний модуль 6. Спорядження та способи вудіння різних видів риб і раків												
Тема 20. Спорядження, типи, класифікація рибальських снастей та принади для лову риби		6	2		2		2	16	-	-	-	16
Тема 21. Календар рибалки- аматора		5	1	-	2	-	2	12	-	-	-	12
Тема 22. Вудіння прісноводних і морських риб, лов раків		8	4		2		2	12	-	-		12
Тема 23. Підводне спортивне полювання		3	2	-	-	-	1	12	-	-	-	12
Тема 24.Збереження упійманої риби і раків		4	1	-	2	-	1	18	-	-	-	18
Разом за змістовним модулем 6		26	10	-	8	-	8	70	-	-	-	70
Змістовний модуль 7. Забезпечення аматорського і спортивного рибальства												
Тема 25. Структура і матеріальнотехнічне забезпечення спілок рибалок-аматорів		2					2	10				10
Тема 26. Правила любительського і спортивного рибальства		5	2		2		1	8	-			8
Разом за змістовним модулем 7		6	2	-	2	-	2	18	-	-	-	18
Усього годин		30	210	60	-	60	-	90	210	4	-	206

3. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Визначення видового, розмірного, статевого та вікового складу промислових уловів.	2
2	Експертиза риболовних ниток	2
3	Експертиза мотузково-канатних та сіткових виробів	2
4	Вив'язування вузлів, які використовують для виготовлення знарядь лову.	2
5	Кроєння сіткового полотна	2
6	З'єднання сіткового полотна способом звичкування	2
7	З'єднання сіткового полотна шворочним способом	2
8	Посадка сіткового полотна на підбори та прожиліни.	4
9	Ремонт сіткового полотна вставкою	2
10	Ремонт сіткового полотна вив'язуванням	2
11	Оцінювання роботи знарядь лову з принципом дії	2
12	Визначення кількості матеріалів, необхідних для виготовлення сіток.	4

13	Визначення кількості матеріалів, необхідних для виготовлення неводів	4
14	Кількісне оцінювання промислових скупчень	4
15	Аналіз роботи флоту	6
16	Виготовлення елементів спорядження та інвентарю	2
17	Приготування і вибір принади і наживки рослинного та тваринного походження	2
18	Складання календаря рибалки	4
19	Вудіння нехижих прісноводних риб.	2
20	Вудіння рослиноїдних риб і бентофагів	2
21	Вудіння хижих прісноводних риб	2
22	Вудіння морських риб	2
23	Збереження упійманої риби та раків	2
Всього		60

4. Теми самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Експертиза риболовних матеріалів	10
2.	Вив'язування вузлів, які використовують для виготовлення знарядь лову.	10
3.	Кроєння сіткового полотна	10
4.	З'єднання сіткового полотна різними способами	10
5.	Посадка сіткового полотна на підбори та прожиліни	10
6.	Ремонт сіткового полотна	10
7.	Оцінювання роботи знарядь лову з принципом дії	10
8.	Визначення кількості матеріалів, необхідних для виготовлення сіток.	10
9.	Визначення кількості матеріалів, необхідних для виготовлення неводів	6
10.	Вудіння нехижих прісноводних і морських риб.	4
Всього		90

асоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові роботи;
- захист лабораторних робіт.

6. Методи навчання:

ловесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
 практичний метод (лабораторні заняття);
 аочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
 робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);

ідеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
амостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

кзамен;
сне або письмове опитування;
одульне тестування;
ахист лабораторних робіт;
резентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ уведення в дію від 22.12.2023, протокол №6).

Рейтинг здобувача вищої освіти	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) знавчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс «Рибальство»:
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=996>
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=669>
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
рибальство (промислове, любительське та спортивне): підручник. Пилипенко Ю.В., Лобанов І.А., Шевченко П.Г., Шкарупа О.В., Сербов М.Г., Шекк П.В., Халтурин М.Б. Херсон: Олді ПЛЮС, 2020. 654 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. *Tomas Juza, Jan Kubecka, Petr Blabolil, Michaela Holubova, Tomas Kolarik, Michal Tuser, Juri Peterka Metodika regulacnich oblovi nezadoucich druhu ryb v prehradnich nadrzich a jezerech. Ceske Budejovice. 2022, 52 с.*

2. *Новіцький Р.О., Максименко М.Л., Гончаров Г.Л., Кобяков Д.О. Любительське рибальство в Україні. Дніпро: Ліра, 2022. 200 с.*

3. *Новіцький Р.О., Максименко М.Л., Термінологічний довідник з любительського та спортивного рибальства. Дніпро: Ліра, 2022. 80 с.*

4. *Новіцький Р.О. Малий ілюстрований атлас прісноводних риб України. Дніпро: Ліра, 2021. 48 с.*

5. *Леуський М.В., Бузевич О.А., Рудик-Леуська Н.Я., Котовська Г.О., Христенко Д.С., Структурні показники популяції плоскирки Кременчуцького водосховища // Рибогосподарська наука України. 2022. № 2. С. 23–40.*

h

t *еуський М.В., Бузевич О.А., Рудик-Леуська Н.Я., Котовська Г.О., Христенко Д.С.*

t *Структурні показники популяції окуня (PERCA FLUVIATILIS L.) Кременчуцького*
р *водосховища // Рибогосподарська наука України. 2022. № 3. С. 3–16.*

s

d

o

i

удик-Леуська Н.Я., Бузевич І.Ю., Леуський М.В., Котовська Г.О., Христенко Д.С.
Структурні показники популяції карася сріблястого (*Carassius gibelio* В.) Кременчуцького водосховища // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка: - Серія: Біологія, Тернопіль, 2022. Т. 82, № 3. С. 44–51.